

Základná škola s materskou školou, SNP 412, Stakčín

Školský vzdelávací program

Škola pre život

Školský vzdelávací program

Škola pre život

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania: *ISCED 1, ISCED 2*

Dĺžka štúdia: *deväť rokov*

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Dátum schválenia: _____

Miesto vydania: *Základná škola s materskou školou, SNP 412, Stakčín*

Predkladateľ: *Základná škola s materskou školou, SNP 412, Stakčín*

Názov školy: *Základná škola s materskou školou, SNP 412, Stakčín*

Adresa: *SNP 412, 067 61 Stakčín*

IČO: *37873598*

Riaditeľ školy: *RNDr. Martina Štofirová*

Zriaďovateľ: *obec*

Názov: *Obec Stakčín – Obecný úrad*

Adresa. *SNP 574/6, 067 61 Stakčín*

Kontakty: skola@zsstakcin.edu.sk,
Telefón: 057/7692118 Fax: 057/7692118

Platnosť dokumentu od: **1.09.2022**

Podpis riaditeľa

**Záznamy o platnosti a revidovaní Školského vzdelávacieho programu
ZŠ s MŠ, SNP 412, Stakčín**

Platnosť/revidovanie ŠkVP	Dátum	Zameranie inovácie, zmeny, úpravy
Platnosť ŠkVP	1.09.2022	
Revidovanie	31.08.2023	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmena RUP v 9. ročníku (chémia, fyzika) 2. Aktualizácia pedagógov podľa kariérového stupňa 3. Aktualizácia predmetov vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami (pridaný predmet Matematické cvičenia) 4. Aktualizácia poznámok k RUP 5. Príloha č. 3 – Vnútorný systém hodnotenia žiakov ISCED 1 a ISCED 2

OBSAH

Všeobecná charakteristika školy	6
1. Veľkosť školy a charakteristika školy.....	6
2. Charakteristika žiakov	6
3. Charakteristika pedagogického zboru	7
4. Organizácia prijímacieho konania.....	7
4. Dlhodobé projekty.....	8
5. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	8
1 Ciele výchovy a vzdelávania.....	10
2 Vlastné zameranie školy.....	11
3 Stupeň vzdelania	14
4 Profil absolventa.....	15
4.1 Profil absolventa primárneho vzdelávania	15
4.2 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania.....	16
5 Vzdelávacie oblasti a prierezové témy.....	17
5.1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre 1. a 2. stupeň základnej školy.....	17
5.2 Začlenenie prierezových tém	17
5.3 Čitateľská gramotnosť	26
6 Rámcový učebný plán	32
7 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	35
7.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.....	35
7.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	38
8 Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka.....	38
9 Forma výchovy a vzdelávania.....	38
10 Vyučovacia jazyk.....	39
11 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov	39
Prílohy ŠkVP	40
I. Finančná gramotnosť na primárnom stupni vzdelávania	42
A. Zapracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti na primárnom stupni vzdelávania ...	42
II. Finančná gramotnosť na nižšom strednom stupni vzdelávania	45
A. Zapracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti na nižšom strednom stupni vzdelávania.....	46

B. Implementácia finančnej gramotnosti v ostatných predmetoch.....49

Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy a charakteristika školy

Základná škola s materskou školou, SNP 412, 067 61 Stakčín je plnoorganizovanou základnou školou so všetkými ročníkmi. S účinnosťou od 01.04.2002 bola škole ako rozpočtovej organizácii priznaná samostatná právna subjektivita. Poskytuje základné vzdelanie od 1. po 9. ročník. Školský klub detí tvoria dve oddelenia. Školu navštevuje v priemere 200 žiakov. Člení sa na prvý a druhý stupeň. Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy tvorí prvý až štvrtý ročník, nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy tvorí piaty až deviaty ročník. Súčasťou školy ako právneho subjektu je materská škola a školská jedáleň.

Škola ponúka množstvo rôznorodých krúžkovej činnosti, zapájanie sa do rôznych akcií, exkurzií, návšteva školy v prírode, turistické vychádzky a mnoho ďalších športových činností. Hlavnou činnosťou školy je výchova a vzdelávanie žiakov vo veku 6 až 15 rokov v povinnej desaťročnej školskej dochádzke. Škola ponúka predovšetkým kvalitnú výchovu a vzdelávanie. Snahou je, aby úroveň vzdelávania aj napriek spoločenským trendom nepoklesla.

Výchovno-vzdelávací proces sa na primárnom a nižšom strednom stupni vzdelávania uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu vypracovaného podľa štátnych vzdelávacích programov pre 1. a 2. stupeň základnej školy.

Škola ponúka na vyučovanie odbornú učebňu fyziky, chémie a prírodopisu, dve počítačové učebne, cvičnú kuchynku a telocvičňu, posilňovňu, školskú knižnicu a spoločenskú miestnosť s kapacitou 150 miest. 6 tried z celkového počtu tried je vybavených interaktívnou tabuľou s dataprojektorom a počítačom pre učiteľa. Všetky učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. K vonkajšiemu areálu školy patrí aj viacúčelové ihrisko.

2. Charakteristika žiakov

Naša škola sa nachádza v regióne s početnou rusínskou a rómskou komunitou. Školu navštevujú prevažne žiaci z obce Stakčín a z obcí patriacich do školského obvodu základnej školy. Obec Stakčín určila svojim všeobecne záväzným nariadením školský obvod základnej školy, do ktorého patria tieto obce: Stakčín, Jalová, Kolonica, Stakčínska Roztoka a Ladamírov. Časť žiakov navštevujúcich školu je z obce Kalná Roztoka, ktorá nie je súčasťou spoločného školského obvodu Stakčín. Na základe žiadosti zákonných zástupcov škola prijíma aj žiakov z okolitých obcí.

V našej škole sú vzdelávaní aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Na základe pedagogicko-psychologického a špeciálneho pedagogicko-psychologického vyšetrenia a so súhlasom zákonného zástupcu sú žiaci vzdelávaní na 1. a 2. stupni podľa individuálneho

výchovno-vzdelávacieho programu a sú začlenení v bežných triedach. Začlenení žiaci sú v starostlivosti CPPP a ČŠPP so sídlom v Snine.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor je už niekoľko rokov stabilizovaný. Priemerný vek pedagogického zboru sa pohybuje okolo 48 rokov. Počet pedagogických zamestnancov sa môže meniť podľa počtu tried, ale len do kapacitných možností školy. Všetci pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady. Vzdelávanie pedagogických zamestnancov sa realizuje podľa Ročného plánu vzdelávania pedagogických zamestnancov, ktorý vydáva riaditeľ školy a ktorý sa každý rok aktualizuje. Zamestnanci sa zúčastňujú vzdelávacích aktivít (prezenčne, online alebo kombinovane v závislosti od situácie súvisiacej s mimoriadnymi opatreniami) aj mimo ročného plánu vzdelávania, predovšetkým účasťou na ďalšom vzdelávaní organizovanom Metodicko-pedagogickým centrom v Prešove alebo inými poskytovateľmi vzdelávania. Prioritnou úlohou školy je vytvoriť optimálne podmienky na ďalšie vzdelávanie a zdokonaľovanie profesionality každého pedagogického zamestnanca. Podľa kariérového stupňa pôsobí na škole 9 samostatných pedagogických zamestnancov, 2 pedagogickí zamestnanci s prvou atestáciou a 9 pedagógov s druhou atestáciou,

Výchovný a kariérový poradca pôsobiaci na škole plní úlohy školského poradenstva v otázkach výchovy, vzdelávania, profesijnej orientácie detí a v oblasti prevencie problémového a delikventného vývinu detí. Pozornosť venuje žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, nadaným a talentovaným žiakom.

Na škole pracujú koordinátori zdravej školy, školského podporného tímu, koordinačného tímu, prevencie drogových závislostí, výchovy k manželstvu a rodičovstvu a environmentálnej výchovy.

Škola ponúka predovšetkým výchovne vyvážené prostredie, v ktorom žiak je pre učiteľa partnerom. Učíme deti, aby sa nebáli vysloviť kultivovane svoj názor, Učíme ich usilovnej a svedomitej práci, ale i vedieť sa kultúrne a slušne správať a vystupovať na verejnosti. Snažíme sa, aby sebedomie našich žiakov bolo zdravé, podložené schopnosťami, zručnosťami, vedomosťami a skromnosťou.

4. Organizácia prijímacieho konania

Škola nemá špecifické požiadavky na prijatie žiaka do jednotlivých ročníkov. Okrem žiakov, ktorí patria do školského obvodu, môžu plniť povinnú školskú dochádzku v tejto škole aj žiaci mimo obvodu, na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka. Nesmie sa však narušiť povolený maximálny počet žiakov v triede príslušného ročníka.

Na vzdelávanie v základnej škole sa prijíma dieťa, ktoré splnilo podmienky na začatie povinnej školskej dochádzky. Povinná školská dochádzka začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

Zákonný zástupca dieťaťa, ktoré k 1. septembru v danom školskom roku dovŕšilo 6 rokov veku, je povinný sa aj s dieťaťom zúčastniť zápisu. Zápis do 1. ročníka sa realizuje v termíne od 1. apríla do 30. apríla. Presný dátum a čas zápisu je stále včas zverejnený na webstránke školy. O prijatí dieťaťa na základné vzdelávanie rozhoduje riaditeľ školy do 15. júna, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má dieťa začať školskú dochádzku.

Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú zrelosť, môže riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupu rozhodnúť o pokračovaní v povinnom predprimárnom vzdelávaní v materskej škole. Súčasťou žiadosti je odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenie príslušného zariadenia CPPP a P. Zákonný zástupca je povinný oznámiť túto skutočnosť škole.

Do ŠKD sú žiaci prijímaní na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu.

4. Dlhodobé projekty

ZŠ s MŠ v Stakčíne sa snaží každoročne získať skúsenosti a finančné prostriedky aj zapájaním školy do rôznych projektov vyhlasovaných MŠ SR. V uplynulom období bola naša škola úspešná v projektoch Otvorená škola – oblasť športu, Enviroprojekt, Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc, Elektronizácia a revitalizácia ŠJ. Realizovali sme aj dlhodobý projekt pod názvom „Nebudeme sa predsa učiť o moderných veciach nemoderným spôsobom“ v rámci Operačného programu Vzdelávanie, Opatrenie 1.1 Premena tradičnej školy na modernú.

Aj v budúcnosti by sme chceli naďalej získavať skúsenosti a finančné prostriedky spracovávaním a zapojením školy do zverejnených rozvojových projektov.

Ďalšie realizované projekty:

- „Ovocie do škôl“
- „Školské mlieko“
- „Škola podporujúca zdravie“
- „Medzinárodný deň školských knižníc“
- „Zober loptu a nie drogy“

5. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca školy s rodičmi je na priemernej úrovni. Pozitívne hodnotíme pomoc rodičov pri menších opravách v areáli školy. Menšie rezervy v spolupráci sú pri organizovaní kultúrnych a spoločenských akcií pre žiakov školy.

Triedni učitelia pravidelne realizujú pohovory s rodičmi problémových žiakov. Problémy sa týkajú predovšetkým nedbanlivej dochádzky, nevhodného správania, porušovania Školského poriadku a Vnútorného poriadku školy.

Klesajúcu tendenciu má účasť rodičov detí pochádzajúcich z rómskych rodín na triednych schôdzach, ktorá vyplýva z nezaujmu rodičov o výchovno-vzdelávacie výsledky svojich detí.

Prioritnou úlohou školy je inovovať spôsob komunikácie s rodičmi a v súlade s tým monitorovať názory rodičovskej verejnosti, poznať sociálne prostredie žiakov, realizovať netradičné stretnutia rodičov a ich detí a podporovať neformálne stretnutia.

Na zabezpečenie výberu a prípravy športovo talentovanej mládeže škola uzatvorila zmluvu so Slovenským zápasníckym zväzom a zápasníckym klubom Slávia Snina.

Každoročne spolupracujeme s CPPP a P v Snine a RÚVZ so sídlom v Humennom, ktorí ponúkajú prednášky pre žiakov a rodičov.

Na dobrej úrovni je aj spolupráca s VVS a. s. Košice, v rámci ktorej sa žiaci našej školy zúčastňujú na výchovno-vzdelávacích exkurziách na úpravňu vody v Stakčíne a vodárenskú nádrž Starina

V súlade so Zákonom NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s ustanovením § 9 vyhlášky Ministerstva školstva SR č.291/2004 Z. z., ktorou sa určujú podrobnosti o spôsobe ustanovenia orgánov školskej samosprávy, o ich zložení, o ich organizačnom a finančnom zabezpečení v platnom znení sa Rada školy pri Základnej škole s materskou školou skladá z 11 členov. Za ustanovenie rady školy zodpovedá zriaďovateľ.

Členmi rady školy sú dvaja zvolení zástupcovia pedagogických zamestnancov a jeden zvolený zástupca ostatných zamestnancov školy, štyria zvolení zástupcovia rodičov, traja delegovaní zástupcovia zriaďovateľa, delegovaný zástupca inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá sa podieľa na výchove a vzdelávaní. (§ 25, ods. 5). Keďže súčasťou základnej školy je aj materská škola je členom rady školy aj zvolený zástupca rodičov detí materskej školy a zvolený zástupca pedagogických zamestnancov materskej školy (§ 25, ods. 7). Rada školy zasadá podľa plánu zasadnutí, spravidla 4 - krát ročne.

Schôdze ZRPŠ sú organizované spravidla 2 – krát ročne: jesenná plenárna schôdza ZRPŠ a Deň otvorených dverí v apríli formou triednych aktívov. Na plenárnej schôdzi sú rodičia oboznámení so Školským poriadkom, Vnútroškolným poriadkom školy a Správou o výchovno-vzdelávacích výsledkoch školy. Zákonní zástupcovia žiakov každoročne schvaľujú príspevok do rodičovského fondu, sú oboznámení so správou o čerpaní finančných prostriedkov rodičovského fondu a následne schváleným návrhom čerpania finančných prostriedkov v aktuálnom školskom roku.

Na triednych schôdzach sú rodičia informovaní o dosahovaných výchovných a vyučovacích výsledkoch žiakov a riešia sa aktuálne problémy školy a problémy pri výchove detí. V januári sú organizované triedne schôdze pre rodičov žiakov 1. a 9. ročníka.

Rodičovská rada riadi činnosť ZRPŠ. Tvoria ju zvolení zástupcovia rodičov žiakov v každom ročníku. Funkčné obdobie rodičovskej rady je dva roky.

Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1 Ciele výchovy a vzdelávania

Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých predmetoch.

Primárne a nižšie stredné vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí (kompetencií) žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

1. získať vzdelanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z.
2. získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti, finančnej a čitateľskej gramotnosti a kompetencie v oblasti technických prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
3. ovládať aspoň jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať,
4. poskytnúť žiakom bohaté možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,
5. rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce,
6. umožniť žiakom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého,
7. rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie, naučiť ich rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
8. vyvážene rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie,
9. podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
10. viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv a k plneniu svojich povinností, k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt,

11. pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,
12. formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie,
13. viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia, naučiť ich starať sa a chrániť svoje zdravie.

Žiakov sa musíme snažiť pripraviť na to, aby sa vedeli vyrovnat' s nárokmi, ktoré na nich kladie spoločnosť založená na vedomostiach a súčasne v nich podnecovať zvedavosť a tvorivé myslenie. Aj tieto požiadavky nás nútia k vytvoreniu nového obsahu vzdelávania, zavádzaniu inovatívnych vyučovacích metód, ale aj účinnejších spôsobov získavania vedomostí a zručností. Učiteľ v súčasnom období musí byť kompetentný, flexibilný, kreatívny, spravodlivý, starostlivý a mal by vedieť:

- pripustiť názory žiaka,
- nevytvárať nátlak na známkovanie,
- akceptovať nové riešenia a podporovať ich,
- načúvať dieťaťu a vnímať ho,
- rešpektovať jeho osobnosť.

2 Vlastné zameranie školy

Profilácia školy

Hlavným zameraním našej školy je zvyšovať úroveň environmentálneho vedomia žiakov a s tým spojené ich uvedomelé konanie, a tak napomôcť k trvalo udržateľnému rozvoju, k zlepšeniu stavu životného prostredia a zabezpečeniu harmonizácie vzťahu prírody a človeka ako jej súčasť.

Poloha našej školy v blízkosti NP Poloniny a vodnej nádrže Starina predurčujú environmentálne zameranie výchovno-vzdelávacieho procesu. Aktívne spolupracujeme so Správou NP Poloniny a trikrát sme sa úspešne zapojili do Enviroprojektu. Už niekoľko rokov sa nám darí rozvíjať v deťoch aktívny záujem o prostredie, v ktorom žijú. Žiaci sa ho učia spoznávať a chrániť ho.

Chceme byť modernou, zdravou a otvorenou školou, ktorá ponúka rodičom tie najkvalitnejšie služby a využíva moderné metódy a formy práce.

Škola sa profiluje ako environmentálne zmysľajúca, ktorá okrem osvojenia si potrebných poznatkov bude klásť dôraz na bádateľsky zamerané aktivity a aktivizujúce učebné metódy, ktoré zvýšia angažovanosť žiakov pri riešení rôznych ekologických výziev v ich blízkom okolí.

Hlavným cieľom školy je, aby výchovno-vzdelávací proces smeroval k celkovému rozvoju žiaka pri rešpektovaní jeho jedinečnosti a k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli

schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Škola sa tak stane učiacou sa inštitúciou, otvorenou svojim klientom a bude schopná trvalo zlepšovať svoje pracovné výsledky.

V edukačnom a výchovnom procese chceme

- pripraviť žiaka schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu,
- naučiť žiakov vnímať zmysluplnosť práce vo svojom živote a získať k nej postoj ako k dôležitej súčasti plnohodnotného a uspokojivého života,
- uprednostňovať pozitívne hodnotenie, uplatňovať individuálny prístup vo vzdelávaní a hodnotení žiakov,
- motivovať žiakov k vyššiemu záujmu o čítanie kníh a rozvíjanie čitateľskej a finančnej gramotnosti žiakov a rozvoju kľúčových kompetencií,
- eliminovať predčasné ukončenie povinnej školskej dochádzky žiakov a následne pokračovať v ich ďalšom vzdelávaní a tým vytvárať novú perspektívu v zmysle následného uplatnenia sa na trhu práce,
- zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy a zdokonaľovať jazykové znalosti a komunikačné zručnosti žiakov,
- aktívne zapájať žiakov do verejnej propagácie, starostlivosti o zdravie a záchranu života,
- podporovať zdravý životný štýl detí, mládeže a obyvateľov regiónu pravidelnou športovou činnosťou v telocvični, v športovom areály školy,
- inovovať a realizovať program prevencie rizikového správania žiakov, program na rozvíjanie prosociálnych vzťahov,
- na vyučovaní vytvárať pozitívnu atmosféru založenú na dôvere, porozumení, empatii, rovnocennej komunikácii, kreativite a podnecovaní žiakov k čo najlepším osobným výkonom,
- klásť dôraz na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebahodnotenia žiaka,
- podporovať žiakov pri dosahovaní vynikajúcich výsledkov v predmetových olympiádach , športových súťažiach, vo výtvarných súťažiach,
- na minimalizáciu rizikového správania žiakov v školskom prostredí poskytnúť viaceré možnosti trávenia voľného času – relaxačné a čitateľské kútiky, možnosť využitia spoločenských hier,
- ponúknuť rodičom konštruktívnu spoluprácu napr. realizovaním konzultačno-poradenských popoludní – riešiť spoločne vyskytujúce sa nedostatky a problémy v neformálnom prostredí.

Aktivity školy v edukačnom procese, ale i mimoškolskej činnosti sú nasmerované na splnenie nasledovných cieľov:

- chceme byť školou so svojou históriou a budúcnosťou, ktorá bude mať pevné základy postavené na demokratických zásadách a princípoch,
- veľký dôraz kladieme na kvalitu edukačného procesu,

- prvoradou prioritou pre vzdelávanie je, aby žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, aby ich vedeli správne použiť, aby sa rozvíjali kľúčové spôsobilosti,
- v popredí nášho záujmu sú žiaci komunikatívni, flexibilní, tvoriví, žiaci, ktorí budú vedieť vyhľadávať informácie a žiaci, ktorí budú vedieť prezentovať svoju prácu,
- v popredí nášho záujmu je náš žiak, v ktorého prospech pracuje tím pedagógov i nepedagogických zamestnancov,
- úspešnosť žiaka v ďalšom štúdiu i uplatnenie na trhu práce považujeme za základný ukazovateľ našej práce,
- našim cieľom je poskytnúť všetkým žiakom rovnakú šancu v prístupe k záujmovému vzdelávaniu a mimoškolským aktivitám,
- sme a naďalej chceme byť školou otvorenou pre žiakov i verejnosť,
- hľadáme možnosti, ale aj čerpáme skúseností zapájaním sa do rôznych aktivít a projektov, ktoré by mohli prispieť k skvalitneniu našej ponuky.
- chceme byť bezpečnou školou, kde šikana a ponižovanie iných nemá miesto, kde vládne priateľská atmosféra a spolupráca medzi žiakmi, zamestnancami školy a rodičmi

Pedagogické stratégie

Pri usmerňovaní žiakov na vyučovaní a učení je dôležitý výber vyučovacích metód, zásad, či organizačných foriem. Z vyučovacích metód budeme využívať predovšetkým hrove formy, zážitkové učenie, striedanie metód a foriem práce primerané veku, rozhovory, dramatizáciu, dialóg a diskusiu, nastolenie problému, modelové situácie, prácu s textom a s obrázkami. Pre udržanie pozornosti žiakov budeme uplatňovať variabilné motivačné postupy. Žiakom vytvoríme priestor na tvorivosť a seberealizáciu, aktivitu, iniciatívu, samostatnosť a rozvoj komunikačných zručností. Vo vyučovacích predmetoch budeme naďalej aktívne využívať medzipredmetové vzťahy, prvky environmentálnej výchovy, či výchovy k manželstvu a rodičovstvu.

Pri rozvíjaní kľúčových spôsobilostí v rámci edukačného procesu sa budeme snažiť využívať rôzne formy vyučovania (skupinové vyučovanie, individuálne, integrované, vyučovanie v rôznom prostredí, exkurzie a športové aktivity). Veľký dôraz budeme klásť na využitie nenásilných foriem učenia, ktoré by pomáhali žiakom osvojiť si základné etické normy a emocionálne sa s nimi stotožniť. K najvyužívanejším formám bude patriť aj práca v dvojiciach a vo väčších skupinách, čím vytvoríme priestor na rozvoj sociálnych vzťahov.

Vo vyučovaní sa budeme snažiť uplatňovať rôzne motivačné materiály (pracovné listy, obrázkový materiál, rozprávkové knihy, texty, výkresy a pastelky, spoločenské hry, fotografie, bábky, loptičky, makety, fotografie, hračky, hudobné nahrávky, nástenky) a pod. Pomôcky bude potrebné vhodne voliť vo vzťahu k vyučovacej téme a veku žiakov a vo výchovno-vzdelávacom procese aktuálne využiť.

Na priame pozorovanie a poznávanie prírodného, kultúrneho a spoločenského prostredia a jeho histórie využijeme vychádzky, výlety a exkurzie, ktoré sa každoročne organizujú v súlade s plánom práce školy.

Podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky, diskusie, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajobu výstupov, praktickú výučbu. Dôraz je kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie.

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Zamestnanci CPPPPaP a ČŠPPaP v Snine poskytnú odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy.

Práca v oblasti environmentálnej výchovy je na našej škole veľmi bohatá. V ŠkVP máme vytvorený samostatný predmet Environmentálna výchova v 5. až 8. ročníku. Podporujeme u žiakov správny hodnotový systém, usmerňujeme škodlivé správanie a vytvárame zdravý životný štýl. Environmentálnymi aktivitami upozorňujeme na nebezpečenstvo vplyvu ľudskej činnosti na prírodu a životné prostredie človeka. Naším cieľom je vychovať ľudí zodpovedných za svoje činy a za svoje prostredie. Aktívne zapájame žiakov do čistoty interiéru a exteriéru školy.

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy. Napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa nestretli, treba sústavne pôsobiť proti fajčeniu a užívaniu alkoholických nápojov prostredníctvom koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom. Každoročne organizujeme odpútačie aktivity pre žiakov zamerané na „Týždeň boja proti drogám“ „Medzinárodný deň bez tabaku“ či „Svetový deň boja proti drogám“.

Chceme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Dôležitým odporúčaním do budúceho obdobia je pre nás potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slaboprosievajúcich žiakov, pre zvýšenie ich vnútornej motivácie.

3 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynulo pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho sekundárneho vzdelávania, výnimočne v nižších ročníkoch gymnázia.

Nižšie stredné vzdelanie

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy. Dokladom o

získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

4 Profil absolventa

Absolvent našej školy by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medzilidské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, byť pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

4.1 Profil absolventa primárneho vzdelávania

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou v štátnom jazyku;
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;

- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

4.2 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania

Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít. Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

Základné požiadavky:

- Pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou,
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka,
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život,
- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia,
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia,
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote,
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine,
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

5 Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

5.1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre 1. a 2. stupeň základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Vyučovacie predmety	
	Primárne vzdelávanie	Nižšie stredné vzdelávanie
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	slovenský jazyk a literatúra
	prvý cudzí jazyk - anglický jazyk	Cvičenia zo slovenského jazyka a literatúry
	Hravá angličtina	prvý cudzí jazyk - anglický jazyk
		druhý cudzí jazyk – ruský jazyk
Matematika a práca s informáciami	matematika	matematika
		Matematické cvičenia
	informatika	informatika
Človek a príroda	Prvouka	
	prírodoveda	
		fyzika
		chémia
		biológia
		environmentálna výchova
Človek a spoločnosť	prvouka	
	vlastiveda	dejepis
		geografia
		občianska náuka
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova	etická výchova/náboženská výchova
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	technika
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	výtvarná výchova
	hudobná výchova	hudobná výchova
Zdravie a pohyb	telesná v a športová výchova	telesná a športová výchova

5.2 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili svoj rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania žiakových kľúčových kompetencií. Môžu sa vyučovať

1. ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania
2. ako samostatné učebné predmety v rámci voliteľných hodín a rozširujúcich hodín
3. formou kurzu

Na úrovni primárneho vzdelávania majú prierezový charakter nasledujúce témy:

1. Osobnostný a sociálny rozvoj
2. Výchova k manželstvu a rodičovstvu

3. **Environmentálna výchova**
4. **Mediálna výchova**
5. **Multikultúrna výchova**
6. **Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**
7. **Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke**
8. **Ochrana života a zdravia**

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter nasledujúce témy:

1. **Osobnostný a sociálny rozvoj**
2. **Výchova k manželstvu a rodičovstvu**
3. **Environmentálna výchova**
4. **Mediálna výchova**
5. **Multikultúrna výchova**
6. **Ochrana života a zdravia**

Prierezové témy implementujeme v edukačnom procese v dvoch rovinách:

- a) v rámci vyučovania jednotlivých predmetov
- b) v rámci celoplošných aktivít školy

Osobnostný a sociálny rozvoj

Hlavným cieľom prierezovej témy **Osobnostný a sociálny rozvoj** je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Spôsob realizácie:

- a) *v rámci vyučovania predmetov* – etická výchova, náboženská výchova, slovenský jazyk, prírodoveda a triednické hodiny na primárnom stupni vzdelávania
- b) *v rámci vyučovania predmetov* - občianska výchova, etická výchova, náboženská výchova, slovenský jazyk, triednické hodiny na nižšom strednom stupni vzdelávania
- c) *v rámci celoplošných aktivít školy*
 - Literárne talenty
 - Literárny Kežmarok
 - Európa v škole
 - Gerbócova Snina
 - Najzaujímavejšie podujatie v školskej knižnici
 - Aktivity v rámci Týždňa boja proti drogám
 - Zober loptu – nie drogy
 - Beh pre zdravie
 - besedy, besiedky, súťaže, spoločenské podujatia

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Obsah tejto prierezovej témy implementujeme na primárnom stupni vzdelávania najmä do predmetov **prvouka, prírodoveda slovenský jazyk a náboženská výchova**. Nosnými tematickými celkami sú: Zásady zdravého života, Výchova v rodine, Negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie človeka, Rovnoprávnosť pohlaví, Vznik a vývoj ľudského jedinca, Zmeny v organizme dieťaťa v období puberty.

Spôsob realizácie na nižšom strednom stupni vzdelávania:

a) v rámci vyučovania jednotlivých predmetov – biológia, etická výchova, náboženská výchova, regionálna výchova, občianska náuka.

b) v rámci celoplošných aktivít školy

- besedy, prednášky
- Mesiac úcty k starším – zber dobrých skutkov
- Vianočná besiedka
- Pošta Ježiškovi
- V zdravom tele zdravý duch
- Týždeň priateľstva
- Zasadíme strom
- Deti ako my
- Marec mesiac knihy

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa prelína všetkými predmetmi. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod..

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy na **primárnom stupni** vzdelávania je prispieť k tomu, aby si žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznať hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznať a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľadňovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy na **nižšom strednom stupni vzdelávania** je prispieť k tomu, aby si žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;

- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu; • šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Environmentálnu výchovu budeme rozvíjať ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania. Prvky environmentálnej výchovy budeme v obsahovej a metodologickej rovine rozvíjať aj v rámci voliteľného predmetu **Environmentálna výchova**.

Spôsob realizácie:

- ako samostatný vyučovací predmet* z rámca voliteľných hodín v 5. až 8. ročníku
- v rámci vyučovania predmetov* prvouka, prírodoveda, vlastiveda, pracovné vyučovanie a etická výchova na primárnom stupni vzdelávania,
- v rámci vyučovania predmetov* biológia, geografia, slovenský jazyk, etická výchova, environmentálna výchova, regionálna výchova nižšom strednom stupni vzdelávania,
- v rámci celoplošných aktivít školy*
 - besedy, exkurzie, výlety,
 - Vyčistíme si obec
 - Zber papiera
 - Separácia odpadu
 - Environmentálny kalendár
 - Vytvor si svoj herbár z bylín a listov drevín
 - Adoptuj so strom
 - Projektový týždeň Deň Zeme
 - aktivity pri príležitosti Svetového dňa vody (exkurzia na Úpravňu vody v Stakčine), Dňa Zeme (kultúrno-výchovný program, exkurzia do Observatória na Kolonickom sedle, Praktické meteorologické pozorovania)

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou

úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií,
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;

Spôsob realizácie:

Na primárnom stupni vzdelávania organizačne túto prierezovú tému začleníme najmä do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia. V rámci jazykovej zložky sa žiak stretáva s pojmami ako krátka správa SMS, e-mail, plagát, inzerát, reklama, vizitka, interview, komunikácia a diskusia. Na hodinách literatúry je súčasťou obsahu filmová a televízna rozprávka, rozhlasová hra alebo film.

Mediálnu výchovu implementujeme aj v tematických celkoch v predmetoch anglický jazyk (Piráť Jack v TV) a informatika (Práca s grafikou, Práca s príbehmi, Práca s webovou stránkou, Vyhľadávanie na webe, Digitálne technológie v spoločnosti).

Na nižšom strednom stupni vzdelávania túto prierezovú tému začleníme do vzdelávacích oblastí Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a hodnoty a Umenie a kultúra.

- a) v rámci vyučovania predmetov* občianska náuka, etická výchova, informatika, slovenský jazyk, hudobná výchova, triednické hodiny.
- b) v rámci celoplošných aktivít školy* – návšteva divadelných predstavení 2x ročne (Divadlo Jonáša Záborského Prešov, Štátne divadlo Košice)

Multikultúrna výchova

Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

S touto prierezovou témou úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Spôsob realizácie:

a) Multikultúrnu výchovu začleníme na primárnom stupni vzdelávania:

- do výučby predmetu **anglický jazyk** – poznávame život, kultúru a jazyk krajiny
- do výučby predmetu **prvouka** v 1. ročníku pri téme Moje kráľovstvo, v 2. ročníku v témach Dopravné prostriedky, Bezpečnosť na ceste a Ako nezablúdiť,
- do výučby predmetu **vlastiveda** v 3. až 4. ročníku v tematickom celku Predvianočný čas, Vianoce, Traja kráľi, Zvyky a tradície na jar, Veľká noc,
- do výučby predmetu **slovenský jazyk** pri čítaní textov v 1. až 4. ročníku (pranostiky, hádanky, príslovia, porekadlá, bájky), kde spoznáваме zvyky a tradície nášho národa a porovnáваме ich so zvykmi iných národov.

b) na nižšom strednom stupni vzdelávania **v rámci vyučovania predmetov** anglický jazyk, ruský jazyk, dejepis, občianska náuka, geografia, etická výchova, hudobná výchova, výtvarná výchova

c) a **v rámci celoplošných aktivít školy**

- Vianočná pošta
- Záložka do knihy spája školy
- Krása slova - prednes poézie a prózy v slovenskom, ruskom a anglickom jazyku
- Návšteva pamätníkov v obci
- Ľude pud Nastasom – kultúrno-prezentačné podujatie, ktorého cieľom je oživiť staré tradície a prezentovať tradičné povolania a remeslá
- Festival ľudovej kultúry – zapojenie žiakov školy do programu
- Pietny akt kladenia vencov a lampiónový sprievod pri príležitosti Dňa víťazstva nad fašizmom
- výchovno-vzdelávacie exkurzie
- tematické vychádzky

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra bude začlenená do

obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy. Využijeme tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Spôsob realizácie:

Regionálnu výchovu a tradičnú ľudovú kultúru začleníme na primárnom stupni vzdelávania do vyučovania predmetov:

- **výtvarná výchova** v 1. až 4. ročníku v tematickom celku Podnety tradičných remesiel
- **hudobná výchova** nácvikom ľudových piesní v 1. až 4. ročníku
- **slovenský jazyk** v 4. ročníku v tematickom celku Náuka o slove, Spoznáваме nárečia na Slovensku, na hodinách čítania Spoznáваме ľudové rozprávky a ľudové povesti v 1. až 4. ročníku,
- **prvouka** v 1. ročníku v tematickom celku Kráľovstvo živočíchov, v 2. ročníku v témach Krajina v okolí obce a Rok v kalendári
- **vlastiveda** 3. ročníku v tematických celkoch Ročné obdobie v obci, Obec, Sviatočné dni v obci, v 4. ročníku v tematických celkoch Slovensko v minulosti a dnes, Od Tatier k Dunaju, Od Dunaju po Hornád, Od Hornádu po Dunajec, Pamiatky UNESCO
- **pracovné vyučovanie** v 3. ročníku v tematickom celku Ľudové tradície remeslá – Vianočné tradície, Ľudové tradície na Veľkú noc, Ľudové remeslá
- celodennými výletmi na konci školského roka zameranými na spoznávanie regiónov Slovenska

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;

- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Spôsob realizácie:

Dopravnú výchovu zabezpečíme formou kurzu na konci školského roka (DDI Onder Sobrance), aby sme žiakov naučili bezpečne sa správať na cestách a ako integrovanú súčasť predmetov prvouka (1. ročník: Cesta do školy), vlastiveda (3. ročník: tematický celok Obec – Doprava v obci a Cestou do školy), anglický jazyk (Cesta balónom, Pozri! More!, Lod’).

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Spôsob realizácie:

a) **v rámci vyučovania predmetov** telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda a biológia

b) v rámci celoplošných aktivít školy

- didaktické hry – 1. stupeň
- kurz OŽZ – 2. stupeň
- príprava a účasť na súťažiach so zdravotníckou tematikou

Prierezová téma sa bude realizovať v dvoch špecializovaných kurzoch na začiatku školského roka (september) a na konci školského roka (jún) v časovej dotácii 15 hodín s obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Na realizáciu tejto prierezovej tematiky vyčleníme 4 dni.

5.3 Čitateľská gramotnosť

Implementácia čitateľskej gramotnosti na primárnom stupni vzdelávania

Čitateľská gramotnosť je univerzálna technika, ktorá robí žiaka schopným nielen prečítať slová, vety a celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Pri takomto chápaní problematiky čitateľskej gramotnosti nie je až tak veľmi dôležitá ani rýchlosť, ani plynulosť čítania, ale podstatné je porozumenie textu a používanie informácií z neho. Súčasťou čitateľskej gramotnosti sú čitateľské schopnosti a zručnosti, čitateľské návyky, záujmy, postoje, motivácia k čítaniu a vedomosti žiaka.

Čítanie s porozumením na primárnom stupni vzdelávania

Výchovnovzdelávací proces na primárnom stupni vzdelávania je silno ovplyvnený hravými činnosťami a zážitkovým učením, aby bol prechod z predškolskej výchovy čo najplynulejší. V rámci výchovnovzdelávacieho procesu podporujeme vyjadrovanie myšlienok a pocitov prostredníctvom slov, pohybov, obrazov či v piesňach. Nezastupiteľné miesto pri formovaní osobnosti má kniha a čítanie. Ak má dieťa v neskoršom veku správne porozumieť čítanému textu, musí sa ho najskôr naučiť dobre vnímať. Kvalitu vnímania determinuje nielen úroveň schopnosti rozlišovať grafické symboly, ale i celkové porozumenie významu textu a s tým spojené voľné zaobchádzanie s prečítaným textom. S pribúdajúcim vekom žiaka sa zrenie vnímania prejavuje zlepšujúcou sa schopnosťou zrakovo diferencovať, syntetizovať a analyzovať videné a počuté. V počiatočnom rozvoji čítania s porozumením sa o úrovni porozumenia textu učiteľ dozvedá ústnou formou komunikácie so žiakom, preto je dôležité rozvíjať okrem spôsobilosti učiť sa učiť sa aj sociálne komunikačné spôsobilosti.

Kompetencie žiaka podľa ISCED 1

sociálne a komunikačné spôsobilosti:

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť - medzikultúrna komunikácia,
- spôsobilosť učiť sa učiť sa,
- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,

- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach.

Na jednotlivých vyučovacích hodinách kladieme veľký dôraz na chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie, ktorý sa premieta do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií. Okrem kvalitného porozumenia textu veľký dôraz kladieme aj na kvalitné osvojenie si techniky čítania nenásilným, zážitkovým spôsobom na vhodných, veku primeraných textoch. Vyučujúci dáva zvýšený priestor rozvoju vlastnej tvorby žiaka a pri práci s informáciami, čitateľskej gramotnosti, schopnosti argumentovať a pod. Súčasne vyučujúci prináša do vyučovania texty súvislé i nesúvislé. Naším cieľom je totiž pestovanie pozitívneho vzťahu ku knihám – čím viac sa dieťa stretáva s knihou, tým má lepšie predpoklady preniknúť naozaj do podstaty textu. Nejde pritom iba o umelecký text, ale aj vecný.

Aktivity na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti:

- exkurzia do školskej knižnice,
- exkurzia do obecnej knižnice,
- čitateľský maratón,
- tvorba vlastného leporela,
- dramatizácie príbehov,
- popoludnie s rozprávkou,
- literárne súťaže (zapájanie žiakov do literárnych súťaží, Hviezdoslavov Kubín...),
- hodiny hlasného čítania,
- hodiny tvorivého písania,
- medailóniky pri príležitosti výročia významných detských spisovateľov,
- výstavka kníh, burza kníh,
- zapojenie žiakov do česko-slovenského projektu Záložka do knihy spája školy,
- zapojenie žiakov do projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice,
- cyklické stretnutie v MŠ – Veľkí čítajú malým,
- súťaž o najlepšieho čitateľa.

Implementácia čitateľskej gramotnosti na nižšom strednom stupni vzdelávania

Čitateľská gramotnosť je súčasťou kľúčovej zručnosti komunikácia v materinskom jazyku, ktorá okrem iného zahŕňa schopnosť písať a čítať rôzne typy textov, vyhľadávať, zbierať a spracúvať informácie, formulovať a vyjadrovať svoje vlastné argumenty (Európska komisia, 2005). Uvedenú schopnosť žiak využije aj v získavaní digitálnej zručnosti, ktorá je založená na schopnosti používať počítač na získavanie, posudzovanie, ukladanie, tvorbu, prezentáciu a výmenu informácií a na sprostredkovanie a účasť v spolupracujúcich sieťach prostredníctvom internetu. Zmysluplné využitie čitateľskej gramotnosti predpokladá ďalšia zručnosť – učenie sa, ako sa učiť, ktorá je definovaná ako schopnosť pokračovať a zotrvať v učení. Súčasťou tejto kľúčovej zručnosti je okrem iného aj schopnosť získavať, spracúvať a prispôbovať nové vedomosti a zručnosti. Požiadavky na funkčnú (čitateľskú) gramotnosť boli transformované do

konceptie obsahovej reformy školstva v Slovenskej republike a vyjadrené kľúčovými kompetenciami žiaka v Štátnom vzdelávacom programe (ŠPÚ, 2008). Prácu s informáciami vymedzujú dve kľúčové kompetencie:

a) kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa, v rámci ktorej si žiak:

- uvedomuje potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja;
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa;
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať;

b) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti), v rámci ktorých žiak:

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie;
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie.

Z opisu požadovaných kompetencií v európskom i národnom rámci vyplýva, že podmienkou úspešného a zmysluplného fungovania človeka je jeho schopnosť orientovať sa v množstve informácií rôzneho druhu a rôznej kvality, čo zahŕňa výber, analýzu, syntézu a hodnotenie informácií v texte.

Čitateľská gramotnosť sa primárne rozvíja v predmete slovenský jazyk a literatúra (SJL) a súčasne sa využíva, a tým aj rozvíja v učení sa na ktoromkoľvek predmete kognitívneho charakteru. Vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sa kladie najväčší akcent na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.

Vo vzdelávacom štandarde pre predmet slovenský jazyk a literatúra je čitateľská gramotnosť vyjadrená v poznávacích a rečových kompetenciách, ktorými sú technika čítania a verejná prezentácia textu, pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti, analytické a interpretačné zručnosti, tvorivé zručnosti a informačné zručnosti. (ŠPÚ, ISCED 2, ISCED 3, 2008) Podľa výkonového štandardu SJ pre základné školy je súčasťou komunikačných jazykových kompetencií **čítanie s porozumením, spolu s písaním a hovorením (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia)**.

V literárnej výchove je vo výkonových štandardoch čítanie s porozumením a interpretácia významu prostriedkom osvojovania si poznatkov z teórie literatúry a ich využitia na pochopenie literárneho textu v jeho komplexnosti.

Čitateľská gramotnosť je zahrnutá do vzdelávacieho štandardu obidvoch zložiek predmetu. Zaradenie čitateľskej gramotnosti do jazykovej zložky vytvára lepší priestor na využitie vedomostí žiakov o formálnej stránke textu na poznávanie a porozumenie obsahu textu. Umožňuje to žiakovi pochopiť funkciu jazykových prostriedkov v texte a tým uľahčiť jeho porozumenie, pochopiť zmysluplnosť a potrebu poznatkov o jazyku v práci s textom ako zdrojom informácií. Prepojenie troch základných spôsobilostí – **čítanie s porozumením, písanie**

a hovorenie je ďalšou dôležitou zmenou, ktorá vytvára lepšie podmienky na praktické využívanie poznatkov, ktoré získa žiak o jazyku a literatúre. Vzhľadom na problémy žiakov v súvislom vyjadrovaní o zistených súvislostiach, záveroch z textu a argumentov v hodnotení jeho obsahu a formy je potrebné viesť vyučovanie čítania s porozumením v rovnocennom prepojení s hovorením a písaním. Jednotlivé zručnosti v rámci čítania s porozumením rozvíjané v jazykovej zložke, má žiak využívať v literárnej výchove a naopak, analytické zručnosti v práci s umeleckým textom umožňujú žiakovi efektívnejšie pracovať s textami na jazykovej zložke predmetu.

V literárnej výchove sa žiak učí nové poznatky o texte a aplikuje ich pri čítaní a porozumení umeleckých a vecných textov, ako aj v tvorbe vlastných textov na slohu. V predmete SJL sa žiak učí o texte, ale aj prostredníctvom textu.

Vzdelávací štandard predmetu slovenský jazyk a literatúra uvádza **poznávacie a čitateľské kompetencie**, v ktorých sú okrem požiadaviek na techniku čítania uvedené jednotlivé analytické a interpretačné zručnosti, ktoré potrebuje žiak na to, aby porozumel prečítanému textu:

- a) Zostaviť osnovu prečítaného textu.
- b) Určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu.
- c) Prerozprávať obsah prečítaného textu.
- d) Vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu.
- e) Vyhľadávať, identifikovať v literárnych textoch hlavné a vedľajšie postavy, literárne a jazykové prostriedky, vybrané pojmy a výrazy.
- f) Pri jednoduchom rozbere literárnych textov používať literárne pojmy.
- g) Hodnotiť postavy literárneho diela, určiť ich vzájomný vzťah.
- h) Odlišovať prozaické a básnické texty.
- i) Odlišovať umelecké a náučné texty.

Procesy čitateľskej gramotnosti:

- a) *získavanie informácií* – vyhľadávanie myšlienok, definícií, určenie prostredia a pod., v takýchto úloh má žiak nájsť informácie, zadanie môže byť doslovné alebo synonymické, mení sa tým obtiažnosť úlohy
- b) *utváranie širšieho porozumenia* – vyvodenie príčin udalostí, opísanie vzťahov medzi postavami, zovšeobecnenia textu, vysvetliť hlavnú myšlienku, určenie námetu, vytvoriť názov a pod., to, čo sa v takýchto úlohách od žiaka očakáva, nie je explicitne uvedené v texte
- c) *rozvíjanie interpretácie* – logické spracovanie informácií, nachádzanie súvislostí medzi myšlienkami textu, vyvodzovanie záverov, hľadanie podporných argumentov, interpretácia využitia informácií v reálnom živote a pod.
- d) *uvažovanie, skúmanie a kritické hodnotenie obsahu textu* – posúdenie hodnoty textu, významu pre čitateľa, žiak v takýchto úlohách nachádza dôkazy a argumenty mimo textu
- e) *uvažovanie a hodnotenie formy textu, jeho prvkov a jazyka* – posúdenie výberu lexikálnych prvkov a pod., táto fáza si vyžaduje poznatky o štruktúre textu, žánroch,

schopnosť rozlíšiť skrytý význam

Edukačné ciele:

poznávacie kompetencie	komunikačné kompetencie	interpersonálne kompetencie	intrapersonálne kompetencie
používať poznávacie operácie	prijívať a spracovávať informácie	akceptovať skupinové hodnoty	tvoriť vlastný hodnotový systém
učiť sa sám aj v skupine	vyhľadávať a spracovávať informácie	tolerovať odlišnosti jednotlivcov aj skupín	schopnosť sebaregulácie
kriticky myslieť	formulovať svoj názor a argumentovať	schopnosť kooperovať	
tvorivo myslieť, formulovať a riešiť problémy		schopnosť empatie	

Spôsobilosti žiaka v jednotlivých procesoch čitateľskej gramotnosti:

získavanie informácií	interpretovanie textov	uvažovanie a hodnotenie
zoradiť alebo skombinovať informácie z textu	vysvetliť význam textu	vysvetliť časť textu s využitím osobných postojov alebo skúseností
zistiť vzťahy medzi informáciami	pochopiť zámer autora textu	spojiť si informácie v texte s každodennými vedomosťami
posúdiť, ktorá z nich je potrebná pre riešenie úlohy	pochopiť hlavnú tému (myšlienku) textu	
	vysvetliť význam slova, frázy	

Vzdelávanie v oblasti Jazyk a komunikácia smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,
- osvojeniu si vedomostí a zručností, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý život,
- pochopeniu vzdelávania v slovenskom jazyku,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako prostriedku k získavaniu, a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie
- nadobudnutiu vzťahov k slovenským umeleckým dielam a k vlastným čitateľským zážitkom,
- k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych a písomných prejavov.

Stratégie vyučovania		
Metódy	Postupy	Formy práce
motivačné	motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém	práca s literatúrou, práca s pracovným listom, individuálna práca, skupinová práca, práca

expozičné	rozprávanie, vysvetľovanie rozhovor, problémové metódy, praktické aktivity, práca s textom, testovanie	vo dvojici, rozprávanie, objasňovanie, opis, rozhovor, diskusia, ukážky riešenia úloh, práca s IKT, frontálne vyučovanie, tiché a hlasné čítanie
fixačné	metódy opakovania a precvičovania	

Hlavným cieľom čitateľskej gramotnosti je, aby žiak:

- vedel pracovať s textom,
- vyberal si z textov podstatné informácie,
- dokázal spracovať z textu aj také informácie, ktoré nie sú na prvý pohľad čitateľné,
- porozumel rôznym druhom textov,
- používal získané informácie v každodennom živote,
- naučil sa myslieť v súvislostiach,
- dokázal kriticky hodnotiť, formulovať hypotézy založené na onkrétnychvedomostiach,
- naučil sa komunikovať (ústne a písomne) na primeranej úrovni,
- naučil sa rozumieť jazykovým prejavom z obsahovej stránky,
- poznal jazykové prostriedky a vedieť ich využívať v jazykovom systéme,
- jazykové prostriedky vedel vzájomne prepájať v jazykovom systéme,
- snažil sa o presné myslenie a využíval ho v oblasti komunikácie (ústnej aj písomnej).

Aktivity na rozvoj čitateľskej gramotnosti v mimovyučovacom procese

- Európsky deň jazykov na škole
- zapojenie žiakov do celoslovenského projektu Záložka do knihy spája školy
- zapojenie žiakov do celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc
- školské kolo Olympiády zo slovenského jazyka
- školské kolo Olympiády z anglického jazyka
- návšteva Vihorlatskej knižnice v Humennom
- návšteva obecnej knižnice v obci
- burza kníh
- čitateľský maratón
- zapojenie žiakov do celoštátnej postupovej jazykovo-umeleckej súťaže v cudzích jazykoch Jazykový kvet
- školské kolo v prednese poézie a prózy v slovenskom, anglickom, ruskom a rusínskom jazyku
- zapájanie žiakov do literárnych súťaží
- umelecký prednes žiakov na rôznych podujatiach v obci

6 Rámcový učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Primárne vzdelávanie					Nižšie stredné vzdelávanie					
		ročník					ročník					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24
	slovenský jazyk a literatúra		1			1			1			1
	Cvičenia zo slovenského jazyka a literatúry										1	1
	prvý cudzí jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
	druhý cudzí jazyk								2	2	2	6
	hravá angličtina	1	1			2						
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	matematika	1	1	1	1	4	1	1				2
	Matematické cvičenia										1	1
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
	informatika						1					1
Človek a príroda	Prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	prírodoveda			1		1						
	fyzika							2	1	2	1	6
	fyzika										1	1
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1	2	1	1	7
	biológia							1				1
	environmentálna výchova						1	1	1	1		4
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	dejepis							1				1
	geografia						2	1	1	1	1	6
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1	5	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2						
	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
Zdravie a pohyb	telesná v a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
Základ		20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
Hodiny celkom		22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

Poznámky:

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole.
2. Predmet Hravá angličtina sa vyučuje v prvom a druhom ročníku ako príprava na vyučovanie prvého cudzieho jazyka.
3. Prvý cudzí jazyk – anglický jazyk vyučujeme od tretieho ročníka.
4. Pre žiakov 3. až 6. ročníka *je prvý cudzí jazyk anglický jazyk*. Pre žiakov 7.-9. ročníka *je prvý cudzí jazyk anglický jazyk*, druhý cudzí jazyk - *ruský jazyk*.
5. V tomto rozdelení učebného plánu má vyučovacia hodina má 45 minút.
6. Triedy sa delia na skupiny v predmetoch cudzí jazyk, informatika, telesná a športová výchova, technika, náboženská výchova/etická výchova.
7. Na vyučovanie predmetu etická výchova/ náboženská výchova sa do skupín spájajú žiaci rôznych ročníkov. Ak si žiak vyberie predmet, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka.
8. Triedy sa delia na skupiny v predmetoch cudzí jazyk, informatika, telesná a športová výchova a technika v 5., 7. a 8. ročníku. V 6. ročníku a dvoch triedach 9. ročníka sa žiaci na skupiny nedelia.
9. Telesná a športová výchova sa v prvom až siedmom ročníku vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne.
10. V 8. a 9. ročníku v predmete telesná výchova delíme žiakov na skupiny chlapcov a dievčat.
11. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa kapitoly Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania
12. Voliteľné (disponibilné) hodiny dotvárajú školský vzdelávací program.
Voliteľné hodiny využijeme na:
 - a) vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu,
 - b) školou vytvorené predmety **hravá angličtina (HRA)**, **environmentálna výchova (ENV)**, **Cvičenia zo slovenského jazyka a literatúry (CSJL)** a **Matematické cvičenia (MCC)**.
13. Disponibilné hodiny v 1. až 4. ročníku v rámci školského vzdelávacieho programu využijeme na navýšenie časovej dotácie v predmetoch slovenský jazyk (2. ročník), matematika (1.- 4. ročník), a prírodoveda (3. ročník)
14. Disponibilné hodiny v 5. až 9. ročníku v rámci školského vzdelávacieho programu využijeme na navýšenie časovej dotácie v predmetoch slovenský jazyk (7. ročník), druhý

cudzí jazyk – ruský jazyk (7.- 9. ročník), matematika (5., 6. ročník), informatika (5. ročník), chémia (8. ročník), biológia (6. ročník) a dejepis (6. ročník).

15. Témy finančnej gramotnosti sú zapracované do vyučovacích predmetov, ktoré umožňujú ich aplikáciu. /príloha 2/.
16. Čitateľská gramotnosť a jazyková kultúra žiakov sa rozvíja na všetkých vyučovacích hodinách, ako aj v rámci školskej knižnice. Zvlášť sa o ňu dbá v aktivitách uvedených v pláne rozvoja čitateľskej gramotnosti.

7 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka realizujeme s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj jeho schopností a osobností a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a jeho primerané začlenenie do spoločnosti.

Škola je otvorená pre všetky kategórie výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami:

- pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (žiak so zdravotným postihnutím, žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami, žiak s poruchou správania),
- pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- pre nadaných žiakov

Naša škola vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorí nepotrebujú špeciálne priestorové úpravy ako bezbariérový prístup, úpravy hygienických zariadení, vytvorenie špeciálnych tried na individuálne alebo skupinové vyučovanie týchto žiakov a pod. Spolupracujeme s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie. Neposkytujeme však odborné personálne zabezpečenie ako sú školský špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, psychológ, logopéd, rehabilitačná sestra. Podporu a pomoc týmto žiakom na vyučovaní poskytujú pedagogickí asistenti. Na škole máme zriadený školský podporný tím, ktorý spolupracuje s učiteľmi a pedagogickými asistentmi.

Školský podporný tím sa stará o bezpečné prostredie školy, o zlepšovanie vzťahov a sociálnej klímy v triedach, o rozvoj emocionálnej inteligencie, sociálnych kompetencií a zručností detí. Zohľadňuje právo každého dieťaťa na kvalitné vzdelávanie s kladením dôrazu na búranie bariér v škole, ktoré znemožňujú rovnocenný prístup ku vzdelávaniu.

7.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Žiaci so zdravotným znevýhodnením sa vzdelávajú v bežnej triede spolu s ostatnými žiakmi. Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu školy *Škola pre život* v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a s odporúčaniami CPPPaP.

Individuálny vzdelávací program vypracujeme iba pre žiakov, ktorým zdravotné znevýhodnenie neumožňuje, aby sa vzdelávali podľa školského vzdelávacieho programu. Individuálny vzdelávací program žiaka vypracuje triedny učiteľ v spolupráci s ostatnými vyučujúcimi a pedagogickým asistentom v súlade s odporúčaniami CPPPaP a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka.

Žiaci s vývinovými poruchami učenia

Pri organizácii podmienok v jednotlivých formách vzdelávania žiakov budeme postupovať individuálne podľa výsledkov špeciálnopedagogickej diagnostiky, v spolupráci so zákonnými zástupcami a príslušným CPPPaP.

Pre žiakov s **vývinovými poruchami učenia** zabezpečíme:

- používanie kompenzačných a špeciálnych učebných pomôcok vo vyučovacom procese (technické pomôcky, didaktické pomôcky, upravené materiály, kompenzačné pomôcky, školské potreby a pracovné listy) v súlade s odporúčaniami CPPPpP;
- vyučovanie za pomoci pedagogického asistenta v triede spolu s ostatnými žiakmi, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultujú s príslušným učiteľom;
- pri hodnotení učebných výsledkov žiaka budeme rešpektovať jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete;
- umožníme učiteľom flexibilne prispôbiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov.

Žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Pri organizácii podmienok v jednotlivých formách vzdelávania žiakov budeme postupovať individuálne podľa výsledkov špeciálnopedagogickej diagnostiky, v spolupráci so zákonnými zástupcami a príslušným CPPPpP.

Podporné opatrenia pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou:

- rešpektovať grafomotorický prejav žiaka a tempo osvojovania písmen,
- poskytnúť žiakovi spätnú väzbu a uistiť sa, že pracoval správne,
- zadávať prácu prostredníctvom jednoduchých pokynov,
- dbať na porozumenie po zadaní úlohy,
- nekomentovať negatívnym spôsobom chyby v práci žiaka,
- v prípade odmietavého postoja žiaka zbytočne tieto negatívne prejavy neupevňovať,
- v minimálnej miere používať poznámky a tresty,
- rešpektovať nesústredenosť a zvýšenú rozptýliteľnosť, ktoré môžu byť prejavom únavy,
- znížiť rozsah úloh, ak ich žiak nezvláda,
- dbať na to, aby žiak nebol v kolektíve vystavovaný sociálnej kritike zo strany rovesníkov vzhľadom k verbálnemu prejavu.

Žiaci so sluchovým postihnutím

Vzhľadom na to, že na škole nemáme špeciálneho pedagóga (surdopéda) z komunikačných foriem budeme využívať najmä odzveranie - sledovanie pohybov pier, sánky a jazyka zrakom.

Ďalšie podporné opatrenia vo výchovno-vzdelávacom procese:

- rozvíjanie komunikačných zručností vo všetkých jazykových rovinách,
- úprava čítaného textu – zjednodušenie,
- zadávanie inštrukcií v zjednodušenej a zrozumiteľnej forme, využívanie vizuálnej opory,
- preferovanie aktivít zameraných na rozvoj aktívnej a pasívnej slovnej zásoby,

- vizualizácia informácií - naučené slová spájať s konkrétnymi predmetmi,
- používanie jednoznačných gest,
- upravené (tlačené, kopírované) materiály na individuálnu prácu pre žiakov,
- rešpektovanie odporúčaní CPPPaP.

Funkčný načúvací aparát zabezpečí zákonný zástupca žiaka. Zároveň naučí dieťa obsluhovať načúvací aparát. Náhradnú batériu zabezpečí triedny učiteľ.

Žiaci s poruchou aktivity a pozornosti

Špecifiká vzdelávania žiaka s poruchou aktivity a pozornosti budeme uplatňovať v individuálnom rozsahu a podľa individuálnych potrieb žiaka vo všetkých formách vzdelávania:

- výrazne pomalé pracovné tempo, rešpektovanie nerovnomerných výkonov;
- neustála kontrola, či žiak porozumel zadaniu;
- motivácia k práci, prípadne opätovné vysvetlenie úloh;
- hodnotenie len tých úloh, ktoré žiak stihol vypracovať za daný čas;
- v prípade potreby zníženie počtu заданий;
- nižší rozsah pri prepise a opise textu ako aj pri čítaní;
- v prípade problémov konzultácia so špeciálnym pedagógom.

Žiaci s mentálnym postihnutím – variant A

Žiaci s mentálnym postihnutím sa vzdelávajú podľa školského vzdelávacieho programu školy alebo individuálneho vzdelávacieho programu, ak si to ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyžadujú.

Odporúčania vo výchovno-vzdelávacom procese pre žiakov s mentálnym postihnutím:

- zvýšený dôraz klásť na individuálny prístup s ohľadom na jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby,
- vytvoriť pokojné, bezpečné a akceptujúce prostredie pre žiaka,
- určiť jasné inštrukcie a pokyny pre žiakov,
- dôsledne dodržiavať stanovené pravidlá pri dokončovaní školských cvičení a pri aktivitách v triede, pri overovaní splnenia úloh,
- uplatňovať pozitívnu spätnú väzbu,
- usmerňovať aktivity žiaka a poskytovať primerané podnety a priestor vo vyučovaní
- sústrediť sa na pozitívne vlastnosti žiaka.

7.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia sú začlenení v bežných triedach. Našou prioritou je vytvoriť pre týchto žiakov podnetné a podporné prostredie pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Naša škola bude otvorená všetkým deťom a pripravená na to, aby im umožnila naplniť ich základné právo na kvalitné vzdelanie.

V spolupráci so školským podporným tímom:

- prispôbíme metódy a formy vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať;
- zameriame sa na včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využijeme podporu pedagogických asistentov;
- vytvoríme podmienky pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- vytvoríme podmienky pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život;
- pripravíme aktivity, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti;
- vytvoríme podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia;

8 Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami. Primárne vzdelávanie – prvý stupeň základnej školy tvorí 1. – 4. ročník základnej školy.

Nižšie stredné vzdelávanie zabezpečuje rozvoj osobného potenciálu každého žiaka, jeho spôsobilostí, zručností a vedomostí potrebných v osobnom i občianskom živote a pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiakov v súlade s etickými hodnotami. Nižšie stredné vzdelávanie – druhý stupeň základnej školy tvorí 5. – 9. ročník.

9 Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na prvom a druhom stupni základnej školy organizuje dennou formou. Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;

- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

10 Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie podľa tohto Školského vzdelávacieho programu sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.

11 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základnej škole s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečí na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka v našej škole alebo v najbližšej základnej škole, v ktorej bude takýto kurz prebiehať. Počas adaptačného obdobia detí cudzincov v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka budeme pri ich hodnotení a klasifikácii postupovať podľa § 55 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v znení metodického pokynu č. 40/2021.

Prílohy ŠkVP

- Príloha 1 Formy súhrnného a priebežného hodnotenia žiakov školy
- Príloha 2 Národný štandard finančnej gramotnosti žiakov v ŠkVP
- Príloha 3 Vnútorňý systém hodnotenia žiakov ISCED1 a ISCED 2

Formy súhrnného a priebežného hodnotenia žiakov na primárnom stupni vzdelávania v školskom roku 2023/2024

Vzdelávacia oblasť	Predmet	1.		2.		3.		4.	
		P	S	P	S	P	S	P	S
Jazyk a komunikácia	SJL	K	K	K	K	K	K	K	K
	ANJ					K	K	K	K
	HRA		aa-a-n		aa-a-n				
Matematika a práca s informáciami	MAT	K	K	K	K	K	K	K	K
	INF						aa-a-n		aa-a-n
Príroda a spoločnosť	PVO	K	K	K	K				
	PDA					K	K	K	K
	VLA					K	K	K	K
Človek a hodnoty	ETV		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n
Človek a svet práce	PVC		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n
Umenie a kultúra	VYV		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n
	HUV		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n
Zdravie a pohyb	TSV		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n

Formy súhrnného a priebežného hodnotenia žiakov na nižšom strednom stupni vzdelávania v školskom roku 20232024

Vzdelávacia oblasť	Predmet	5.		6.		7.		8.		9.	
		P	S	P	S	P	S	P	S	P	S
Jazyk a komunikácia	SJL	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
	ANJ	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
	RUJ					K	K	K	K	K	K
Matematika a práca s informáciami	MAT	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
	INF	K	K	K	K	K	K	K	K		
Príroda a spoločnosť	BIO	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
	FYZ			K	K	K	K	K	K	K	K
	CHE					K	K	K	K	K	K
	ENV		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		
Človek a spoločnosť	DEJ	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
	GEG	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
	OBN	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
Človek a hodnoty	ETV		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n
Človek a svet práce	THD		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n
Umenie a kultúra	VYV		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n
	HUV		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n
Zdravie a pohyb	TSV		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n		aa-a-n

Vysvetlivky:

P – priebežné hodnotenie

S – súhrnné hodnotenie

K – klasifikácia známou

aa-a-n – aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval

Národný štandard finančnej gramotnosti v ŠkVP

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, zamestnanie, kultúra či miesto bydliska. Je to označenie pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie. V súvislosti so zvyšovaním vedomostí v oblasti finančnej gramotnosti je podstatnou zložkou zameranie na vonkajšie prostredie na trhu práce, kde je uplatnenie možné vo forme zamestnania alebo samozamestnania.

NŠFG popisuje minimálne požiadavky na finančné, ekonomické a právne vzdelávanie žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií. Dôraz sa kladie na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou, nielen na nadobudnutie teoretických vedomostí.

NŠFG je usporiadaný do šiestich tém: **Finančná zodpovednosť spotrebiteľov; Plánovanie, príjem a práca; Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov; Úver a dlh; Sporenie a investovanie, Riadenie rizika a poistenie.**

I. Finančná gramotnosť na primárnom stupni vzdelávania

Vychádzajúc zo vzdelávacích podmienok školy, stupňa vedomostnej úrovne a potrieb žiakov sme finančnú gramotnosť začlenili do jednotlivých vyučovacích predmetov s využitím medzipredmetových vzťahov v súlade s **Národným štandardom finančnej gramotnosti verzia 1.2**, ktorú schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou **od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.**

A. Zapracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti na primárnom stupni vzdelávania

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastkové kompetencie	Žiak je schopný:
1. Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám. • Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.
2. Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov

spotrebiteľov	v rôznych typoch obchodov. <ul style="list-style-type: none"> Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.
3. Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí	<ul style="list-style-type: none"> Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

2. Plánovanie, príjem, práca

Celková kompetencia: Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí	
Čiastkové kompetencie	Žiak je schopný:
1. Identifikovať zdroje osobných príjmov	<ul style="list-style-type: none"> Opísať, čo sú osobné príjmy človeka.
2. Vypracovať finančný plán	<ul style="list-style-type: none"> Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť.

3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.	
Čiastkové kompetencie	Žiak je schopný:
1. Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby	<ul style="list-style-type: none"> Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy ich požičiava.
2. Prijímať finančné rozhodnutia zvažovania alternatív a ich dôsledkov	<ul style="list-style-type: none"> Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.
3. Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe	<ul style="list-style-type: none"> Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku alebo služby v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.
4. Popísať používanie rôznych metód platenia	<ul style="list-style-type: none"> Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí. Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

4. Úver a dlh

Celková kompetencia: Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.	
Čiastkové kompetencie	Žiak je schopný:
1. Identifikovať riziká, náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.	<ul style="list-style-type: none"> Zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu.
2. Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zdĺžením alebo ako ich zvládnuť.	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

3. Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.
--	---

5. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia: Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.	
Čiastkové kompetencie	Žiak je schopný:
1. Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	<ul style="list-style-type: none"> Opísať ako a prečo môže človek sporiť.

6. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia: Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.	
Čiastkové kompetencie	Žiak je schopný:
1. Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie.	<ul style="list-style-type: none"> Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Celkové a čiastkové kompetencie finančnej gramotnosti budú implementované do týchto predmetov v jednotlivých ročníkoch nasledovne:

Ročník	predmet	Tematický celok/téma
1.ročník	matematika	Sčítanie a odčítanie v obore do 20
	Etická výchova	Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch, Pozitívne hodnotenie iných
	Prvouka	Moje kráľovstvo – Moja školská taška, Moja trieda
2.ročník	slovenský jazyk	Vieme sa pozdraviť, Vieme poprosiť a poďakovať, Tvrdé spoluhlásky, Blahoželanie, Opis, Čo sme zažili, Božena Trilecová – Ga-ga-ga-ga-gaštany, Anna Minichová – Najsladšia mandarínka, Libuša Friedová – O vianočnom stromčeku, Jozef Pavlovič – Ako si zima našetrila snehu, Pavol Dobšinský: O troch grošoch
	matematika	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie, Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10 – príprava, Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10, Vytváranie predstáv o prirodzených číslach v obore do 100, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 100, Čísla do 100, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100
	prvouka	Spoznávame cestovanie - Spomíname na prázdniny, Spoznávame sviatky – Vianoce
	etická výchova	Iniciatíva vo vzťahu k iným, Tvorivosť
3.ročník	slovenský jazyk	Reklama, Diskusia - názor, Vyjadrenie vlastnej túžby, Inzerát, Porekadlo, Príslovie, Ľudové rozprávky, Verbálna komunikácia,

		T. Janovic O bohatom palci
	matematika	Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie, Násobenie a delenie v obore násobilky
	vlastiveda	Naša obec
	etická výchova	Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov, Riešenie konfliktov - výchova k zmierlivosti Pravda o iných, rizikové situácie v živote detí Odmietnutie zla a negatívnych ponúk Materiálna a nemateriálna pomoc
	informatika	Informačná spoločnosť –bezpečnosť a riziká
4.ročník	slovenský jazyk	Slovné druhy – Číslovky, Opis osoby, Diskusia, Názor, Zariadovanie bytu, Vranka Danko a najcennejšie veci na svete, Film, Prečo televízia, Z ľudovej slovesnosti, mimočítanková literatúra, čítanie bajok, čítanie časopisov pre deti
	matematika	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
	prírodoveda	Vesmír, Skúmanie vesmíru, Jednoduché stroje, Lesné spoločenstvo, Spoločenstvo lúk, Spoločenstvo polí, Súhrnné opakovanie 4. ročníka
	etická výchova	Reálne a zobrazené vzory, Rozvoj tvorivosti a iniciatívy Čo chcem a čo potrebujem, Čo chýba nášmu regiónu
	pracovné vyučovanie	Moja firma, Mój obchod, Textil – oprava poškodenej ponožky technikou štopkania, Drevo – výrobok z dreva, Zdroje elektrickej energie, Fašiangy, Ochrana životného prostredia, Stolovanie – skladanie servítko

II. Finančná gramotnosť na nižšom strednom stupni vzdelávania

V rámci jednotlivých vyučovacích hodín sa učitelia budú snažiť sprostredkovať žiakom základné poznatky, rozvíjať v nich zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Žiaci budú vedení k tomu, aby vedeli:

- posúdiť význam trvalých životných hodnôt,
- zväžiť vplyv peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb,
- používať spoľahlivé informácie a rozhodovacie procesy pri osobných financiách,
- orientovať sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny,
- vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu,
- v rámci možností organizovať osobné financie a používať rozpočet na riadenie hotovosti,

- orientovať sa v problematike udržania výhodnosti, požičiavania za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu,
- aplikovať rôzne finančné stratégie (veku primerané), ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi,
- používať primerané stratégie riadenia rizík.

Ciele finančnej gramotnosti budú napĺňané aplikáciou vhodných *metód a foriem práce* – práca s informačnými zdrojmi, brainstorming, diskusie, problémové metódy, situačné a rolové hry, besedy, pojmové mapy a pod. Žiaci budú zoznamovaní s ekonomickými problémami spoločnosti a aktívne zapájaní do práce na hodine. Využívaná bude tvorba projektov, v ktorých sa uplatňuje finančná gramotnosť. Projekty budú umiestnené na nástenkách v škole, prípadne prezentované i počas jednotlivých vyučovacích hodín (najmä počas hodín matematiky, vecného učenia, vlastivedy, výchovy k mravnosti a občianstvu a etickej výchovy), čím vplývajú aj na ostatných žiakov. Žiaci sa budú sami aktívne podieľať na práci počas vyučovacích hodín, budú vyhľadávať témy, zaujímať k nim stanoviská.

A. Zapracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti na nižšom strednom stupni vzdelávania

Slovenský jazyk a literatúra

5. ročník

V celku	V téme	Téma NŠFG - celková kompetencia	Čiastková kompetencia
IV. Chceme byť informovaní	SMS, E-mail	<u>1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov</u> Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.
V. Informujeme včas a správne	Reklama	<u>3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</u> Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa. Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.
LITERATÚRA II. V ríši rozprávok IV. Čo opriadli	Deväťdesiatdeväť bratov a stý Ruža Matej kráľ a bača	<u>3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</u> Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných	Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich

povesti		potrieb jednotlivca a rodiny	priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.
---------	--	------------------------------	---

6. ročník

V celku	V téme	Téma NŠFG -celková kompetencia	Čiastková kompetencia
II. Zhovárame sa a diskutujeme	Argument, protiargument	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).
LITERATÚRA I. Ľudová slovesnosť	Príslovia, Porekadlá Mark Twain: Princ a bedár	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

7. ročník

V celku	V téme	Téma NŠFG -celková kompetencia	Čiastková kompetencia
I. Opakovanie vedomostí a zručností zo 6.ročníka	V tábore utečencov	5. Sporenie a investovanie Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi	Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.
II. Komunikačné situácie	Asertívna a efektívna komunikácia	4. Úver a dlh Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu	Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov.
LITERATÚRA I. DETSKÝ HRDINA V LITERATÚRE	Jozef Gregor Tajovský: <i>Do konca</i> Jozef Cíger Hronský: <i>Do školy</i> Martin Kukučín: <i>Z teplého hniezda</i>	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

8. ročník

V celku	V téme	Téma NŠFG -celková kompetencia	Čiastková kompetencia
II. Debatujeme na úrovni	Akou rečou hovorí reklama	<u>3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</u> Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa. Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.
VI. Uvažujeme nielen o bežných veciach	Úvaha - úvaha, výkladový slohový postup, subjektívny postoj autora	<u>3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</u> Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb. Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.
LITERATÚRA III. Próza	Margita Figuli: Tri gaštanové kone	<u>3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</u> Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

9. ročník

V celku	V téme	Téma NŠFG -celková kompetencia	Čiastková kompetencia
III. Uvažujeme spolu	Akí ľudia sú dnes žiadaní?	<u>3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</u> Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb
IV. Drieme	Kde, kedy, ako	<u>2. Plánovanie, príjem a práca</u>	Čiastková kompetencia 1: Identifikovať

v tebe umelec?	a prečo vznikli peniaze?	<i>Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu</i> <i>Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí</i>	zdroje osobných príjmov Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.
V. Hľadáme odborníkov	Úradný list	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov <i>Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných</i>	Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach <i>Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).</i>
LITERATÚRA Epika a epické žánre	P. O. Hviezdoslav: Ežo Vlkolinský Vladimír Ferko – Andrej Ferko : Ako divé husi Victor Hugo: Bedári František Hečko: Červené víno Tajovský : Ženský zákon	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov <i>Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny</i>	Čiastková kompetencia2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov <i>Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.</i> <i>Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.</i>

B. Implementácia finančnej gramotnosti v ostatných predmetoch

I. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Žiak je schopný:

- Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.
- Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Ročník	Predmet	Témy
Piaty - deviaty	ETV	Sebahodnotenie, sebaúcta Dôstojnosť ľudskej osoby Masmediálne vplyvy
piaty	INF	Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete. Reprezentácie a nástroje - informácie
piaty - deviaty	INF	Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká
siedmy	INF	Reprezentácie a nástroje – informácie. Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu. Elektronická pošta. Vyhľadávanie na webe.

siedmy	OBN	Štruktúra spoločnosti
--------	-----	-----------------------

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Žiak je schopný:

- Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.
- Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Ročník	Predmet	Témy
piaty	ANJ	Číslovky, Koľko je hodín
piaty	INF	Komunikácia a spolupráca – práca s webovou schránkou
šiesty	INF	Reprezentácie a nástroje
siedmy	INF	Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe
deviaty	FYZ	Elektrické spotrebiče v domácnosti

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Žiak je schopný:

- Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.
- Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Ročník	Predmet	Témy
deviaty	OBN	Nebankové subjekty
ôsmy	MAT	Percentá

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Žiak je schopný:

- Identifikovať korupčné správanie.
- Identifikovať podvodné správanie.
- Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Ročník	Predmet	Témy
deviaty	OBN	Základné formy podnikania

II. Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia: *Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí*

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Žiak je schopný: Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Ročník	Predmet	Témy
piaty	DEJ	Dnešné profesie
piaty	MAT	Sčítavanie a odčítavanie prirodzených čísel. Slovné a kontextové úlohy. Počítanie s eurami a centami.
piaty	INF	Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami

ôsmy	ANJ	Pracovné skúsenosti
šiesty	OBN	Vzťahy v rodine, fungovanie v rodine
siedmy	OBN	Zdravý životný štýl
ôsmy	MAT	Priama, nepriama úmernosť, Percentá, Lineárne rovnice – slovné úlohy, Slovné úlohy na obvod

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Žiak je schopný:

- Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti.
- Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Ročník	Predmet	Témy
piaty	MAT	Zaokrúhľovanie prirodzených čísel. Násobenie a delenie prirodzených čísel. Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión.
Piaty - deviaty	ETV	Iniciatíva
siedmy	INF	Reprezentácie na nástroje – štruktúry - Postupnosť, tabuľka, zostavovanie štruktúr (Plán domáceho hospodárenia)
ôsmy	ANJ	Nezvyčajný deň, Dovolenka
ôsmy	MAT	Priama, nepriama úmernosť, Percentá, Lineárne rovnice – slovné úlohy, Kladné a záporné čísla – slovné úlohy
deviaty	FYZ	Elektrická energia a jej premeny

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Žiak je schopný: Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Ročník	Predmet	Témy
piaty	OBN	Región, v ktorom žijem
siedmy	MAT	Jednoduché slovné úlohy z oblasti finančnictva

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Žiak je schopný:

- Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.
- Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

Ročník	Predmet	Témy
deviaty	OBN	Základné formy podnikania

III. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Žiak je schopný:

- Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).
- Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Ročník	Predmet	Témy
piaty	DEJ	Ako sa žilo na úsvite dejín
šiesty	ANJ	Naša dovolenka
šiesty	MAT	Prirodzené čísla a početové operácie s prirodzenými číslami. Násobok a deliteľ.
siedmy	ANJ	Londýn, Krajčír
ôsmy	FYZ	Slnečné svetlo a teplo
siedmy	OBN	Zdravý životný štýl
deviaty	OBN	Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Žiak je schopný:

- Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.
- Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Ročník	Predmet	Témy
šiesty	FYZ	Vplyv teploty na hustotu
šiesty	MAT	Slovné úlohy – propedeutika rovníc. Početové výkony s desatinnými číslami. Kombinatorika v kontextových úlohách – tabuľky, diagramy, grafy, zhromažďovanie a usporiadanie údajov.
siedmy	MAT	Jednoduché úrokovanie. Percentá. Promile.
siedmy	FYZ	Premena kvapaliny na plyn – vyparovanie, var; Šírenie tepla; Kalorimeter; Tepelný motor a parný stroj; Spaľovacie motory
ôsmy	FYZ	Praktické využitie šošoviek, Trenie, Škodlivé a užitočné trenie, Energia zo Slnka, Energia, ktorú nevieme využiť a ovládnuť

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Žiak je schopný: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Ročník	Predmet	Témy
šiesty	ANJ	Mut ide na nákup
deviaty	ANJ	Dialóg – v obchode, Kupovanie cestovného lístka
deviaty	FYZ	Elektrická energia a jej premeny

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Žiak je schopný:

- Opísať moderné spôsoby platenia.
- Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné). Opísať spôsoby platenia v

tuzemskej a zahraničnej mene.

c) Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Ročník	Predmet	Témy
piaty	ANJ	Oblečenie, Ideme do obchodu
piaty	MAT	Počítanie s eurami a centami.
šiesty	MAT	Aritmetický priemer
siedmy	ANJ	Čo sa stalo?
ôsmy	ANJ	Oblečenie, Zákazník
deviaty	ANJ	Jake ide nakupovať

IV. Úver a dlh

Celková kompetencia: Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Žiak je schopný:

- Uviest' príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov.
- Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Ročník	Predmet	Témy
siedmy	MAT	Priama a nepriama úmernosť. Trojčlenka. Jednoduché úrokovanie. Úver. Dlh.
deviaty	MAT	Sporenie. Investovanie. Dlh. Štatistika

V. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia: Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Žiak je schopný:

- Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.
- Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Ročník	Predmet	Témy
šiesty	MAT	Jednoduché slovné úlohy z reálneho života. Tabuľky, grafy, zhromažďovanie údajov a ich usporiadanie.
siedmy	MAT	Percentá. Promile. Jednoduché úrokovanie. Priama a nepriama úmernosť. Trojčlenka.
deviaty	MAT	Sporenie. Investovanie. Dlh. Štatistika
deviaty	OBN	Banky a sporiteľne

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Žiak je schopný:

- Uviest' príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

- b) Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).
- c) Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

Ročník	Predmet	Témy
siedmy	MAT	Percentá. Promile. Jednoduché úrokovanie. Priama a nepriama úmernosť. Trojčlenka.

VI. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia: Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Žiak je schopný:

- a) Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia.
- b) Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Ročník	Predmet	Témy
Piaty - deviaty	ETV	Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre. Kognitívna a emocionálna empatia. Komunikačné šumy a prekážky
šiesty	OBN	Metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách
siedmy	OBN	Prirodzený pohyb obyvateľstva na Zemi, migrácia
ôsmy	OBN	Funkcie štátu, Zákon o rodine, Manželstvo, Rodina, Rozvod
deviaty	OBN	Potreby a statky
deviaty	MAT	Sporenie. Investovanie. Dlh. Štatistika
siedmy	INF	Informácie okolo nás - tabuľkový kalkulátor
šiesty	FYZ	Meranie objemu, Meranie dĺžky, Meranie hmotnosti
ôsmy	FYZ	Zvyšovanie spotreby energie

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Žiak je schopný:

- a) Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.
- b) Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Ročník	Predmet	Témy
deviaty	MAT	Sporenie. Investovanie. Úver a dlh. Štatistika

V Stakčíne 25.08.2022

RNDr. Martina Štofírová
riaditeľka školy